

Szabadság

A Magyar Népi Szövetség
udvarhelymegyei hetilapja

Megjelenik minden kedden reggel
Felelős szerkesztő: Imets János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székelyudvarhely, Kossuth-utca 17.

Nyaralni indulnak a napközi otthon gyermekei

Hosszu heteken át szürkén borult fölénk az égbolt és sár fröccsent a cipőnkre. Szomorú és borús volt az emberek tekintete, egy kis meleget vártunk és közben hideg eső verte az ablakunkat. Két napja kiderült az ég. Melegen süt a nap. Öröm sugárzik az arcokon és meleg szél simítja végig annak az 50 napközis gyermeknek az arcát is, akiket a RDNEsz Udvarhelymegyei Bizottsága nyaralni visz Homoródfürdőre.

Réggel 10 óra van, ahogy belépek a székház kapuján, friss festékszag üti meg az orromat. Ott állnak készen, halványzöld színre festve a napköziotthonok részére elkészített új padok és székek. Az udvar tele van gyermekekkel, akiket az édesanyák vesznek körül. Nagy élénkség fogad, minden anya sug még valamit a gyermeke fölébe és a tiszta ruhán, a szép új kötényen vagy a hajszalagokon talál valami igazítani valót, nem mintha nem lenne rendben, csak jól esik valamilyen formában még megsimogatni az utrakészülteket. Megszólítok egy anyát, kinek könnyes a szeme.

— Miért sir, testvérnő? Itt a kislányom, mutat egy ragyogó fekete szemű gyermekre, Firtos Piroskára. Ő is elmegy.

— És ezért 'sir? kérdezem, hiszen ennek örülni kell! és ahogy megsimogatom a bársonyos arcot, két hálás gyermekszem melege süt felém. Izgalom és ünnepi hangulat árad mindenfelől.

Megérkeznek a tanítónőképző növendékei virágcsokrokkal, hogy elbucsu-tassák a fogadott »kistestvéreket.« Ott áll a DNSz vezetősége is és pár perc múlva megérkezik az autó, amely elviszi a gyermekeket. A felszállás izgalmas pillanatai után elhajtul a zaj és Benedek Sándor tanfelügyelő bucsuztató szavai csendülnek fel. Az anyákhoz szól, emléktükbe idézi az alkotmány pontjait, mely biztosítja az anyák és gyermekek számára — legyenek bármilyen nemzetiségűek is — a támogatását. A RDNEsz Udvarhelymegyei Bizottsága pedig az alkotmány szellemében megvalósította ezt a nyaralási akciót. Nyaralni eddig csak a kiváltságos osztályok gyermekei mehettek és ma, ime az írott betűből valóság lett, a munkások, a hadigondozottak gyermekei mennek az erdélyi hegyek közé, ózondus levegő és halk rezgésű fenyvesek közé. Legyen hangos a hegyoldal a daltól, a vidámságtól és a boldog kacagástól. Kéri a gyermekeket, hogy legyenek szófoga-dók és tanuljanak, hogy örömet szerezzenek szüleiknek. Ezután a tanítónőképzősök nevében Balázi Lenke köszönti a »kistestvéreket« és kíván jó szórakozást és üdülést nekik.

Felbug a motor és a gyermekek ajkán felcsendül az ének. Így indulnak bucsut integetve, a boldogságtól könnyes szemek tekintetétől követve pihenni, a jövő, a békés jövő ígéretei.

b. b.

Örömmel fogadták az államosítást Udvarhely megyében is.

Népünk gazdasági felemelésének egyik főalapja az a gazdasági terv, amelyet a Román Népköztársaság kormánya fogadott el a Román Munkás Párt javaslatai alapján. Ebben a gazdasági fejlődésben, a szocialista gazdasági rendszer megteremtésének útján fontos határkövet jelent a nagyipari üzemek államosítása. Az államosítás folytán azok a termelő eszközök is kikerültek a kizsákmányolók befolyása alól, amelyekeken keresztül még mindig sanyargatták a dolgozók millióit és hátráltatták a demokratikus rendszerű gazdasági kifejlődést, a politikai eredmények ilyenirányú növelését, egyszóval, a szocialista állam megteremtését.

Az az óriási és ki nem fejezhető öröm, ami megnyilvánult a nemzetgyűlés államosító határozatára országunk városokban és falvaiban, a dolgozó milliók lelkében, bizonyítéka annak, hogy kormányunk és állami életünk útja helyes és a nép akaratából fakad.

Ebben az örömteljes megnyilvánulásban részt kérnek vármegyénk dolgozói is úgy városunkban, mint falvaikban. Az államosítást az öröm mellett komoly elhatározásokkal, munkavállalásokkal fogadták, amelyekkel, az államosítás sikeréért szállanak harcra.

Ez a dolgozóktól elért eredmény, az államosítás, annak a politikai küzdelemnek és sikernek köszönhető, amelyet a munkásosztály vívott a Román Munkás Párttal az élen. Eredménye annak az alkotmánynak, amely a népe és amely a nép akaratát fejezi ki, amikor a nép közös javaiá nyilvánítja az altalaj kincseit, a bányászható javakat, erdőket, vizeket, természeti erőforrásokat, vasutakat, mindennemű közlekedési utakat és minden fontos termelőeszközt. Ezek alkotják az államosított iparvállalatokkal együtt a Román Népköztársaság gazdasági előhaladásának és nemzeti függetlenségének leglényegesebb anyagi alapjait. Jelenti ez az államosítás a termelés fokozását, jelenti a több munkalehetőséget, több iparcikket, az árucikkek olcsóbbodását és jelenti az életszínvonal fölemelkedését. A föld dolgozó népe tudja azt, hogy az államosítás folytán a mezőgazdasági termelés minősége és mennyisége is növekedni fog, mert több lehetőség adódik a korszerű gépekkel való földművelésre, a talajjavításhoz szükséges ipari anyagok beszerzésére és a mezőgazdasági szerszámok elő-

állítására. Ez azt jelenti, hogy a föld dolgozó népe fejlettebb és magasabb életszínvonalra emelkedik.

A termelőeszközök a nép tulajdonába kerültek. A népnek kell azokat megvédenie. De nemcsak megvédenie, hanem fejlesztenie is kell és munkájával, leleményességével azok minőségét is fokoznia kell. Örköndnie kell fokozott osztályöntudattal és éberséggel az elért eredmények fölött a dolgozó társadalomban mindenkinek. Az államosított vállalatok dolgozóinak meg kell mutatniuk, hogy méltók az elért eredményekhez és a beléjük vetett bizalomhoz. Tudjuk, hogy megyénkben nem fogunk csalatkozni, mert az államosított vállalatok élére a dolgozó munkásosztály legjobbjai kerültek. De tudjuk, hogy az ország dolgozó rétegében sem fogunk csalatkozni.

Islaz és a százéves román junius

Ami az 1848-as magyar forradalomban március volt, az a száz évvel ezelőtt lezajlott román forradalmi megmozdulásban junius. Amit a március 15-iki pesti megmozdulás jelentett a magyar történelemben, ugyanazt jelentette Islaz a román történelemben. Ennek a dunamelléki községnek a nevéhez fűződik a román felszabadulási mozgalmak egyik legszebb lapja, az 1848-as szabadságmozgalom kirobantása.

A pesti forradalom hatása alatt a románság legjobbjai is megmozdulnak, szabadság után áhítoznak és forradalmi fellépésüket áprilisra tervezik, húsvét napjára. A francia kormány azonban, amellyel ősszekötetésben voltak, kérte a forradalom kirobantásának elhalasztását.

Ez a halasztás majdnem végzetessé vált a szabadságmozgalomra, mert a fejedelem, úgy látszik, megtudta a közlegő eseményeket és a szabadság után vágyó vezetők közül néhányat letartóztattak. Ezeknek a vallomása alapján össze is állították a letartandók névsorát.

A forradalmároknak most már cselekedniük kellett. Islazon gyűlt össze az elégedetlenek és forradalmárok csapata és hatalmas paraszti tömeg előtt junius 9-én megadták a jelt az általános felkelésre. Popa Șapcă nyitotta meg a gyűlést és megáldotta az összegyűlteket: »Segíts meg, Uram, és üdvözíts minden szenvedő embert, emeld fel és éltesd ezt a népet, amely ezért haldoklik, hogy elnyomói éljenek.«

Ezután került sor a Bălcescu Miklós által szerkesztett kiáltvány felolvasására, mely magába foglalta a forradalmi alkotmánytervezetet is. Ez a

Megyénkben több olajpés és nagyobb malom mellett, amelyek községi kezelésbe mentek át, a következő vállalatokat államosították és azok élére a következőket nevezték ki: Szentkeresztbánya vasgyár: Csányi Károly. Fábán-féle Lomás fűrészüzem: Gálpál János. Varsági Kis Berta féle fűrészüzem: Csutak Elek. Szentegyházfalvi Lőrincz József fűrészüzem: Muha Emil. Fenyédi Márton malom: Mirisz-lai Árpád. Székelyudvarhelyi szeszgyár: Ágoston Sándor. Kereszturi vajgyár: Borsos Dénes. Parajdi villany- és fűrészüzem: Ilyés Lajos. Székelyudvarhelyi villanytelep: Zengliczki Endre. Székelyudvarhelyi bőrgyár: Gál János.

Az államosítás a jobb, igazságosabb és emberibb élet ténye és a dolgozó milliók vágya. Munkával és öntudattal haladunk tovább az igazságosabb élet felé, hogy eltűnjék az ember és ember közötti különbség és hogy mindenki a maga munkája és képességei szerint boldoguljon.

híres islazi kiáltvány 22 pontba foglalta össze azokat a jogokat, amiket a nép részére követeltek. A kiáltványba foglalt alkotmánytervezetet később a bukaresti Filaret-mezőn tartott népgyűlés is elfogadta.

Ez az alkotmánytervezet megmutatta a fejlődés útját Románia számára. Megmutatta, hogy biztosítani kell az ország függetlenségét, el kell törölni a nemesi előjogokat, földhöz kell juttatni a robotosokat, szabaddá kell tenni a sajtót, politikai jogot kell adni minden együttlakó népnek stb.

Habár ez a szép kezdeményezés csak rövid életű felszabadulást eredményezett, mert alig három hónapi szabadság után újból a reakció vette kezébe az uralmat, mégis nagy jelentőségű volt Islaz, egyik legnagyobb jelentőségű népi megmozdulás a román történelemben, mert felébresztette a népet. Ráeszmélt a nép saját erejére, meglátta, hogy a bojárok hűbéri rendszerű uralmát meg tudja dönteni. Még erősebbé tette a vágyat a népben a bojári és a török iga alól való felszabadulás iránt.

A magyar március és édes testvére, a román junius hasonló sorsra jutottak. Egyelőre leverték a nép felszabadulási kísérletét, de a szabadságért hozott áldozatok nem voltak hiabavalók. A szabadság tovább élt a hó alatt és ki is virágozott, amikor elérkezett a népek tavasza.

— Kinevezések az erdészetnél. A földművelésügyi miniszter az udvarhelyi erdészeti felügyelőséghez Benche Albertet tanácsosnak, Biró Gézát és Kiss Tamást erdészeti felügyelőknek nevezte ki.

A Magyar Népi Szövetség szervezeti élete

Juhász Lajos orsz. alelnök előadása után készítette Deák István

Szervezeti életünk és munkánk lendületesebbé tétele végett tudnunk kell azt, hogy csak akkor valósíthatunk meg egészséges, jól felépített szervezetet, ha megvan a helyes politikai vonalvezetés. Hogy milyen fontos a jó szervezet, azt a háború alatt és után is Kelet-Európában és hazánkban világosan láthatjuk. Milyen hatalmas eredményeket érnek el a dolgozó nép élet-színvonalának felemelése terén a demokratikus erők.

A szovjet rendszer felsőbbrendű fejelemzettségével és jobb szervezethez képest nemcsak szétverte a fasiszta német, japán és olasz imperiálizmus rabló és hódító erejét, de képes volt azonnal — gazdasági megrázkódítás nélkül — háborús termelését békés építésre beállítani. Az imperiálisták hamis beállítottágu államai viszont összeomlanak, mert nem tudják megoldani a társadalmi ellentéteket. A nyugati imperiálista államok uralmuk fenntartására minden eszközt felhasználnak, sortűz, terror, demagóg propaganda-ügynököket, hogy a tömegeket a maguk irányítása alá vehessék.

Ezzel szemben a mi demokratikus szervezési módszerünk felsőbbrendűnek bizonyult és lényegesen különbözik is a népelnyomó terrorisztikus módszertől. A múlt rendszerek csak átmeneti eredményeket tudtak elérni a tömegek terrorizálásával, azonban nekünk meg kell tanulnunk, hogy a mi módszerünk: a tömegek felvilágosítása és meggyőzése. Tudnunk kell, hogy jó szervezéssel egy emberként tudjuk a tömegeket mozgósítani. Mi az eddigi szervezési formákból csak azokat vesszük át, amelyek jól beváltak. Ha ezt jól végezzük el, hatalmas eredményeket tudunk elérni.

Szükségesnek tartom ismertetni a MNSz elődjének, a Magyar Dolgozók Országos Szövetségének (MADOSz) keletkezését és kifejtett munkáját is. A MADOSz megalakulását a romániai magyarság jogegyenlőségének megalkuvás nélküli harcoss védelme és a gazdasági és kulturális sérelmek tették szükségessé. Ezt a védelmet akkor a Magyar Pártnak kellett volna képviselnie, de erre társadalmi összetételénél fogva képtelen volt. 1933-ban a Magyar Párt elienzéki soraiból kivált egy megalkuvás nélküli csoport, mely megkezdte a harcot a jogegyenlőségért, szervezeti, gazdasági és kulturális szabadságért és összefogott a Román Kommunista Párttal és az Ekés Fronttal, a román-magyar testvériség megvalósítása érdekében. Ezt a szoros szövetséget ma is fenntartja a MADOSz utóda, a MNSz.

Ez volt a MADOSz célja, amelyet a Magyar Párt nem tudott, de nem is akart megvalósítani. A Magyar Párt csak egy kis társadalmi osztály — nagybirtokosok és tőkés — érdekeit szolgálta és nem a széles magyar tömegekét. Ezt látták meg a MADOSz megalapítói, ezek között elsősorban annak szellemi megalapítója: Bányai László testvérünk — a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének tagja.

A MADOSz-nak ezt a politikáját, az akkori rendszer, természetesen, nem

nézte jó szemmel. A megindított újságjait egy-két példány megjelenése után betiltották. Ebben nagy része volt a Magyar Pártnak is. A MADOSz ennek ellenére sem adta fel a harcot, hanem újabb lapokat indított. Itt kell megemlékeznünk Szabó Árpád madoszista testvérünkről, az erdélyi »Szabad Szó« újságírójáról, akit bátor cikkei, később illegális MADOSz-munkája miatt 1943-ban az aradi rendőrség elfogott és válogatott kínzásokkal ölt meg, de úgy sem tudták vallomásra kényszeríteni.

A Magyar Párt és a román reakciós történelmi pártok veszedelmesnek találták a MADOSz népi politikáját s 1938-ban, Károly király diktatúrája idején, a többi demokratikus szervezetekkel együtt megszüntették. Ez kényszerítette a MADOSz-t illegálitásra, ahol folytatta megkezdett munkáját, a dolgozó magyar tömegek nemzetiségi elnyomásának leküzdéséért és ezzel együtt következetes harcát az osztály-elnyomás ellen is.

Bár az 1940-es bécsi döntés a magyarság soraiban dőlébábos elképzeléseket ébresztett, a MADOSz vezetők látták a német fasiszta-imperiálizmus politikájának célját, amely Erdély kettészakításával a két népet egymás ellen akarta uszítani. A MADOSz bátran kiállt a bécsi döntéssel szemben. Ez a magatartás annak idején komoly veszélyt jelentett a MADOSz népszerűségére. Azonban az idők igazolták a MADOSz politikájának helyességét. Láthatuk, hogy mit eredményezett a bécsi döntés mindkét népre? A nyomort, éhséget, jogfosztást és fajgyűlöletet. A háború ideje alatt a MADOSz mozgósította a tömegeket a béke mellett, a háború ellen. A Hazafias Front megalakulásakor a jelszó ki volt adva a szabotázsra, sőt a partizán-mozgalmakra is.

A MADOSz az elsők között csatlá-

kozott melléjük. Mikor illegálitásra kényszerítették és a cenzura eltiltotta az újságjait, a közleményeket géppel sokszorosította és úgy is végezte felvilágosító munkáját.

Az 1940—1944-es években sokat tartóztattak le a MADOSz vezetői közül, de új vezetők álltak azok helyébe. A MADOSz olyan hatalmas munkát végzett a magyar nép között, amely munkáról a román demokrata testvérek is elismerőleg nyilatkoznak. Tudomásuk volt erről, hiszen együtt végezték ezt a munkát. Ez volt az egyik legfőbb záloga annak a bizalomnak, amely a MADOSz irányában 1944. aug. 23. után, a román demokraták részéről megnyilvánult. Ennek alapján állapították meg, hogy „a magyar nép nem azonos a szálasiszta vezetőkkel”.

Most pedig nézzük meg, miért lett a MADOSz-ból Magyar Népi Szövetség?

1944-ben, a felszabadulás után a MADOSz kiszélesítette kereteit, hogy a széles magyar tömegeket egy szervezetbe foglalhassa, megakadályozva ezzel azt, hogy a magyarság széttago-lódjék. A MADOSz annak idején azért vette fel a Magyar Dolgozók Országos Szövetsége nevet, mert azok, akik a Magyar Pártban bentmaradtak, a magyar dolgozók szövetségét alkották. Tehát akkor helyes volt ez a név „MADOSz”. A népi demokrácia győzelme után azonban ezt a nevet meg kellett változtatni Magyar Népi Szövetségre, mivel a MADOSz vezetők tudták, hogy csak úgy lehet a demokráciát megvalósítani, ha a széles néptömegeket átneveljük népi demokratikus szellemben és a magyarság minden dolgozó rétegét a Magyar Népi Szövetségbe tömörítjük. Így tehát minden dolgozó magyarnak, ha csak tudatosan nem rosszindulatú, a Magyar Népi Szövetségben van a helye.

(Folytatás a következő számban.)

Általányadót vetnek ki a földtulajdonokra az 1948—49. pénzügyi évre

A nagy nemzetgyűlés elnöki tanácsa rendelettörvényt írt alá, amely megállapítja az új földadó-rendszert, az általányadót. Az általányadó kivételénél a szántóföldet veszik alapul s ehhez viszonyítják a többi művelési ágakat, ilyenformán 1 hektár kaszálót 0,70 hektár szántónak számítanak, a hegyi kaszálónál pedig 0,5 hektárnak, egy hektár legelőt 0,35 hektár szántófölddel egyenlőértékűnek vesznek, 1 hektár veteményeskertet 2 hektár szántóföldnek számítanak, 1 hektár gyümölcsös (5 hektár ig) 3 hektár szántóföldnek számít.

Az alap adókulcs a szántóra nézve a következő:

	I. o.	II. o.	III. o.	IV. o.	V. o.	VI. o.
0—1 hektár	150	130	110	90	70	50
1—2 »	300	260	220	180	240	100
2—5 »	900	780	660	540	420	300
5—10 »	1200	1080	960	840	720	600
10—20 »	1500	1350	1200	1050	900	750
20—30 »	1800	1628	1440	1260	1080	900
30—40 »	2200	1980	1760	1540	1320	1100
40-től fölfelé	2700	2430	2160	1890	1620	1350

Az ország területe 5 körzetre van felosztva. Udvarhely vármegyét a harmadik körzetbe osztották be. A harmadik körzetben fekvő földtulajdonok adója 20% al magasabb a fenti táblázatban feltüntetett alapadókulcsnál. Ezek alapján bárki kiszámíthatja földadóját.

Fontos intézkedése a rendeletnek, amire már most felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy a földművelésügyi minisztérium hozzájárulásával a pénzügyminisztérium rendeletileg módosíthatja az általányadót, megyénként, járásonként, községenként, esetleg csak bizonyos termelési ágakra vonatkozólag is, ha a kivett általányadó nem felel meg a mezőgazdasági termelésnek, a termékek árának és a termeléssel felmerült kiadásoknak.

Szükséges azonban a minél előbbi kérvényezése az adókulcs leszállításának, mert azt csak a törvényrendelet szentesítésétől számított 3 hónapon belül lehet kérni.

F. hó 26-án lesz a képzőművészeti törvényszék

A múlt számunkban ismertetett képzőművészeti törvényszéket a tanári szakszervezet, közbejött akadály miatt, f. hó 26-án este 8 órára halasztotta el. Akit érdekelnek a képzőművészet kérdései, legyen jelen a szakszervezeti székházban megtartandó törvényszéki tárgyaláson.

Fokozódik a munka a sportpálya építésénél

A demokratikus szervezetektől megindított sportpályaépítés fokozódó ütemben halad előre. A lendület ellenére azonban még mindig vannak magukat távoztatók és az építők munkájától visszahúzódkók. Az esőzések megszüntével különösen megadatott a lehetőség, hogy a sportpálya építését a kijelölt időre befejezzük. A befejezéshez és a terv végrehajtásához azonban nem csak munkára, hanem anyagi támogatásra is van szükség. Felhívjuk tehát vármegyénk és városunk lakosságát, hogy a sportpálya-építési költségeihez munkáján kívül pénzügyi támogatásokkal is járuljon hozzá. A pénzügyminisztériumtól az OSP titkárságához juttassuk el.

Ugy értesültünk, hogy a város a belügyminisztériumnál közbenjárt kölcsön felvétele érdekében.

Közlemény

A keresk. és magánalkalmazottak szakszervezetének volt titkára, Halász Rudolf visszaélt a csoport bizalmával és súlyos pénzügyi károkkal megkárosította a szakszervezetet, megszőkött.

A Megyei Tanács megállapította, hogy a visszaélés elkövetése azért volt lehetséges, mert a szakszervezet vezetősége munkáját elhanyagolva, semmi ellenőrzést nem gyakorolt, kényelemből a munka elvégzését egy emberre hártotta. Ez a lelkiismeretlen ember kihasználta az ellenőrzés hiányát és súlyosan megkárosította a munkásságot.

A Megyei Tanács bíróját ebből kifolyólag a keresk. és magánalkalmazottak szakszervezetének vezetőségét feloszlatta és interimár-bizottságot nevezett ki a csoport élére.

Székeludvarhely, 1948. június 15.

Elnök: Barabás Sándor.

Titkár: Demeter Regina.

Hirdetés

Az igazságügyminisztérium az állampolgárság feltételeinek megállapítására és elismerésére alakult bizottsága Dos. Nr. 46 (Naf.) 1948 szám alatt közhírré teszi, hogy

Mihály György Udvarhely vm. Lupeni—farkaslaki lakos, ezen minisztériumhoz beadta állampolgársági kérvényét. Ezen kérvényben kérvényező feltünteti, hogy földműves foglalkozású, született Ivánc községben 1910. április 14-én, román kat. vallású, aki az országba jött és telepedett le.

Az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvény 19. par. értelmében közhírré teendő, hogy aki észrevételt akar tenni, ugyanezen törvény 20. par. értelmében tegye meg.

P. conf.

Leonida Ionescu s. s.

SZÖVETKEZETI ÉLET

— Az udvarhelymegyei „Federale” közleményei —

SZÖVETKEZETI-OSZTÁLY

Szövetkezeti vezetők feladata és a nők szerepe a szövetkezetek vezetésében

A szövetkezet az embereknek társaságba való tömörülése és megszerzése abból a célból, hogy a kizsákmányoló kereskedő kizárásával, saját maguk szervezzék meg a szükséges termékek beszerzését és szétosztását. Városokban és falvakban a szövetkezetre az a nagy feladat hárul, hogy segítsék a dolgozó földművest és megvédjék őt a kizsákmányolástól és leszegényedéstől.

Mindenki előtt világos, hogy falvaink elmaradottságának kizárólagos okai, a földbirtokosok, a falusiakat félrevezető politikusok, a kereskedők és a kapitálista rendszer mindenféle kizsákmányolói voltak azok, akik a földművesek verejtékes munkája után egyre gazdagodtak, míg emezek teljesen leszegényedtek, annál is inkább, mert a földművelés régi, elavult módszerek szerint történt, a fejlődés eszköze, a tanulás nem igen jutott el hozzájuk.

A szövetkezetek kötelessége lett volna, hogy a földművesen segítsenek, de a múltban a szövetkezetek irányítása és vezetése olyan személyek kezében volt, akiket minden ténykedésükben csak a gyors meggazdagodás és nem a szegényen való segítség vágya vezetett.

Ezen a szomorú helyzeten csak az állam életében 1945. március 6-án bekövetkezett politikai, gazdasági és társadalmi átalakítások változtattak.

Ma a Román Népköztársaságban élünk, mely államforma semmiben sem hasonlít a régihez, mert az államhatalom ma már nincsen a kizsákmányoló osztály, hanem az egész dolgozó nép, tehát a dolgozók, munkások, földművesek és a haladó szellemű értelmiségiek kezében.

A gazdasági reformok sorozata, mint például az agrár- és a pénzügyi reform lehetővé tették, hogy falvainkban új élet kezdődhessen.

Ma már a földműves nem szolgálja a földesurakat, hanem gazda a saját földjén, melyet a saját részére mivel meg, pénzünk viszont napról napra erősödik, vásárló ereje egyre nő.

Az ipari termelés egyre nagyobb fejlődése, a munkások által a többtermelés érdekében alkalmazott új módszerek, a munkaversenyek és a munkabrigádok által elért csodálatos eredmények, ahol a földművesek egyszerű fiai együtt vannak a munkás és tanuló ifjakkal, mind olyan tényezők, melyek hazánkat egyre inkább egy gyönyörű nemzeti ujjaépítés színterévé teszik, az egész dolgozó nép javára. A múlttal szemben, ma már a szövetkezetek nem a hasznosítók és kizsákmányolók fejlődésének, hanem kol-

lektív, a nép szolgálatában álló intézmények.

Népi demokratikus rendszerünk a szövetkezetek nagyszerű szerepét elismeri, különösképpen falvaink, földműveseink gazdasági megsegítése tekintetében.

Maga a törvények törvénye, az alkotmány is kiemeli a szövetkezetek fontosságát, úgy a kül és belkereskedelemben, mint a falvak életében.

Az 5. és 14. §. on kívül, amelyek említést tesznek a szövetkezetekről, az alkotmány 9. §. a kifejezetten kimondja, hogy »a föld azoké, akik megművelik. Az állam védelemben részesíti a falusi munkából származó tulajdont. Bá-

torítja és támogatja a falusi szövetkezeteket.«

Gh. Gheorghiu Dej, a kormány miniszterelnökhelyettese a következőket mondotta:

— Különösen falvakban szükséges a szövetkezetek támogatása és bátorítása. Egy népi demokratikus rendszerben a szövetkezeteknek elő kell mozdítaniuk a falusiak érdekeit, meg kell védelmeznünk a kizsákmányolástól és a szegénységtől, hozzá kell járulniuk a mezőgazdaság fejlesztéséhez, a földtermékenységének fokozásához, a falusi dolgozók anyagi és kulturális életének emeléséhez.

Szövetkezetünk, mely az országban ma 10.000-nél több szövetkezettel rendelkezik és amely 4 milliónál több földművest támogat, ma hatalmas fegyver a nép kezében életszínvonalának emelésére.

Azok a korrupt elemek, akik eddig a szövetkezetek ellen voltak, a legfőbb szövetkezeti ellenség, az INCOOP ha-

tározatai folytán eltávolítottak. Ma a szövetkezetek vezetése a nép kezében van letéve.

A szövetkezetek új vezetőségében első ízben vesznek részt nők is, akik népi demokratikus rendszerünkben egyenlő jogokat élveznek a férfakkal. Szövetkezetünkben a nők jó gazdaszonyi, takarékos, szorgalmas és becsületes tulajdonságaikkal hivatva vannak a szövetkezetek haladását mindenben előmozdítani.

Ha tudatában vagyunk annak, hogy hazánkban eddig mit jelentettek a szövetkezetek és ismerjük azt a fontos szerepet, amit ma töltenek be az állam gazdasági életében, tudnunk kell mindazokat a kötelezettségeket, melyek ránk hárulnak, mikor a szövetkezet vezetésében, vagyis az igazgatóságban veszünk részt.

Mindenekelőtt az igazgatóság tagjainak úgy kell tekinteniük állásukat, mint amelyet a nép adott nekik és arra kell törekedniük, hogy azt úgy töltsék be, mint ahogy az jó állampolgárhoz illik, teljes hozzáértéssel és munkabírással.

Legyenek jelen tehát az összes gyűléseken és dolgozzanak úgy, hogy a szövetkezet életét, melyet vezetnek, a társtagokat minden szükségletükkel ugyannyolyan jól megismerjék, mint saját háztartásukat.

Különösképpen ismerjék meg a falu szükségleteit, hogy ismeretében legyenek annak, milyen árukkal kell a szövetkezetet ellátni.

A szövetkezet ne találmányra szerezze be árukat, illetve e tekintetben ne az elérhető hasznot tartsa szem előtt, hanem olyan árukat szerezzen be, amelyeket a föld intenzívebb megművelése és a gazdaság szükségletei kívánnak meg.

Ezért a szövetkezeti munkát a szövetkezet vezetőségének rendszeresen és egy jól átgondolt terv szerint kell végrehajtania. Az igazgatóság bizonyos időre (1 év, 6, 3, vagy 1 hónapra) készítsen működési tervet, melyben legyen meghatározva, hogy a szövetkezetnek a jelzett időre mik a feladatai és milyen eszközökkel rendelkeznek azok végrehajtására.

Ajánlatos továbbá egy pénzügyi terv készítése is, kísérvé figyelemmel a tervnek meghatározott időben való pénzügyi végrehajtását, melyből meg lehessen állapítani, hogy mennyi volt a bevétel és mennyi a kiadás.

A szövetkezet vagyona a társaságok, a nép vagyona képezi, miért is semmiféle kiadás nem történhetik fölöslegesen, hanem a tagok érdekében és csakis oly mértékben, amilyent a szövetkezet az adott körülményekhez képest elviselhet.

Annak érdekében, hogy a szövetkezet erős legyen és a tagok érdekében minél nagyobb forgalmat bonyolíthasson le, elegendő tőkével kell rendelkeznie, mely a tagok által befizetett tiszteletdíjakból gyűlt össze.

Erről az igazgatóság minden tagja-

ÁRU-OSZTÁLY

Szabad cipőárak beszerzési lehetősége.

FONTOS, SÜRGŐS.

Ezúton közöljük összes szövetkezeteinkkel, hogy a brassói Regionale Állami raktár az alábbi közevelet küldötte Federáléknak részére:

Értesítjük, hogy egy nagy lábbeli szállomány érkezett, amely bőr- és talpból készült férfi és női lábcipőkből, valamint bőr- és croupontalpból készült bakancsokból és gummitalpu bakancsokból áll.

Ezeket a cipőket kizárólag a Federálékon keresztül falusi szövetkezetek részére utaljuk ki, hogy a falusi nép csakis ezen szövetkezetek útján jusson lábbelihez. A cipők, illetve a bakancsok árai és minőségei az alábbiak:

Gyári jel	Cipő megnevezése	Szövetkezeti ár	Fogyasztói ár
Japis	barna bakancs croupontalppal	2.664.—	3.044.—
Novak	színes bakancs " "	2.413.—	2.759.—
Iris	" " " "	2.680.—	3.062.—
6/6	gummicizma	1.745.—	1.995.—
Batta	barna bakancs, croupontalppal	2.230.—	2.549.—
"	gummicizma	1.747.—	1.997.—
"	fekete bakancs, gummitalpu	2.135.—	2.440.—
"	munkáscipő	2.231.—	2.550.—
Kotva	női cipő	1.746.—	1.996.—
"	munkásbakancs	2.664.—	3.044.—
Albert	fiucipők	2.336.—	2.670.—
Peck	munkáscipő	2.751.—	3.144.—
Standard	"	2.749.—	3.142.—
Batta	"	2.162.—	2.471.—
Lakina	női cipő	1.958.—	2.237.—
Vit	munkáscipő	2.746.—	3.139.—
Kanarik	fércipő	2.683.—	3.065.—
Kotva	munkáscipő	1.998.—	2.283.—

Ezek után az árak után a szövetkezetek 12% jutalékot számíthatnak. Az árukat kizárólag csakis készpénzzel vehetjük át, így tehát felhívjuk szövetkezeteink figyelmét, hogy amennyiben az itt közölt cipők vagy bakancsokból (amelyek szabadon, minden kötelezettség nélkül árusíthatók) vásárolni akarnak, azonnal szedjék össze tagjaiktól az előlegeket és azt Federáléknak pénztárához legkésőbb f. hó 23-ig önkéntlenül fizessék be, arra való tekintettel, hogy a lábbelik korlátolt mennyiségben érkeztek, nehogy később gondolkodó, illetve később intézkedő szövetkezeteink ezen kiváló minőségű és kedvező árú lábbeliektől elessenek.

Megjegyezni kívánjuk még, hogy a szükséges bakancsokat vagy cipőket a fent közölt gyári jel, ármegjelölés pontos körülírásával rendeljék meg, Federáléknak áruosztályán keresztül.

Felkérjük szövetkezeteink t. vezetőségait, hogy a saját jól felfogott érdekében is hassanak oda, hogy e nagyjelentőségű szabadcipőkhöz és bakancsokhoz szövetkezeti tagjaink rövidesen hozzájuthassanak.

Szövetkezeti üdvözléssel:

Kovács s. k.

Nagy s. k.

nak, de különösképpen a nőknek kell meggyőződniük és a maguk részéről a falusiakat is világosítsák fel, hogy mentől több pénzzel járuljanak hozzá a szövetkezet megerősítéséhez és fellendítéséhez, mert ezt saját érdekükben teszik.

Az igazgatósági tagok, de főképpen a nők gondoskodjanak arról, hogy a szövetkezet helyisége mindenkor rendezes, tiszta és szellőzőt legyen, hogy mindenki, aki ott megfordul, kellemesen érezze magát. Az első látásra lehessen megállapítani, hogy a Román Népköztársaság szövetkezetéről van szó, minél fogva falait szövetkezeti jelszavakkal, plakátokkal, falújságokkal stb. kell feldiszníteni, az árukat a polcokon gondosan elrendezni és címkézni.

A szövetkezet vezetősége felügyeletet gyakorol a többi tisztviselőre is, hogy kötelességüket mindenkor tisztességesen teljesítsék és tudatában legyenek, hogy a tagok szolgálatában állanak. Különösképpen a kiszolgáló legyen mindig tiszta, ismerje jól az eladásra szánt árukat, vevőivel szemben legyen udvarias, mert ezek a munka emberei, a szövetkezet birtokosai. Gondoskodják a vezetőség, hogy a könyvelő a könyveléssel ne legyen elmaradva, a törvény által előírt könyvekkel rendelkezzen, tisztán és áttekinthetőleg dolgozzék úgy, hogy a szövetkezet vagyoni helyzete mindig világos és érthető legyen.

Az igazgatósági tagok a szövetkezet üzletrészes tagjaitól ne zárkózzanak el, hanem álljanak velük a legszorosabb összeköttetésben, számoljanak be nekik mindarról, amit tettek, amit megvalósítottak, növeljék a szövetkezetbe és népi demokratikus rendszerünkbe vetett hitet, de ugyanakkor mutassanak rá azokra a nehézségekre, melyeket rendszerünk még le kell, hogy küzdjön az ország gazdasági helyzetének megjavítása érdekében. Az igazgatóság tagjai külön-külön és együttesen is felelősek a község előtt kötelezettségeik lelkiismeretes teljesítéséért. Le kell, hogy leplezzék és el kell, hogy távolítsák maguk közül azokat, akik a tisztesség útjáról letértek. A munka megerősítése és kibővítése érdekében az igazgatóság a legszorosabban együtt kell, hogy működjék a Román Munkáspárttal, az Ekések Frontjával, a MNSZ-gel, a Romániai Demokratika Nők Szövetségével és az Ifjúságunk Szövetségével.

Az igazgatósági tagok legyenek hirtelül községük szövetkezetének. Világosítsák fel az embereket, hogy mezőgazdasági és háztartási termékeiket a szövetkezetek útján értékesítsék. Így munkájuk gyümölcse nem a spekulánsok, hanem a városi munkások kezébe jut, akik a maguk részéről a falusiaknak mezőgazdasági eszközöket és egyéb árukat szállítanak, minél fogva a közös értékesítés által magasabb árat érhetnek el.

A szövetkezet foglalkozzék mindenféle adás-vétellel, értékesítse ezáltal a vidék különböző javait, melyek ezelőtt csak a nagykereskedők részére nyújtottak hasznot. Eszerint összegyűjtve és értékesítve lesznek a gyümölcs, méz, a tojás, a tej stb. és ki sebb feldolgozó üzemek is létesíthetők egyes termékek feldolgozására, melyek értéke ezáltal nagyobb lesz.

Az igazgatósági tagoknak, de kü-

lönösen a nőknek kötelessége, hogy a szövetkezet fellendítése érdekében minden lehetőt megtegyenek.

A szövetkezet tartson fenn összeköttetést más szövetkezetekkel, a Federálé-val, az INCOOP-pal és egymás között áruikat cseréljék ki. Így a szövetkezetet nem érheti károsodás, mint ahogyan előfordul akkor, ha a szövetkezeti hálózaton kívül dolgozik, mint a nagykereskedőkkel és tőkés vállalatokkal.

A szövetkezet hasson oda, hogy falusi tagjainak szükségleteit 100% ban elégítse ki, lássa el mezőgazdasági eszközökkel, háztartási felszerelésekkel, természetesen legelőt helyezze el a legjobb feltételek mellett, bonyolítsanak le mentől több adás-vételt, nyújtsanak olcsó hiteleket, egyszóval a községi gazdasági élet követelményeinek mindenben tegyenek eleget.

A szövetkezetnek azonban nemcsak gazdasági, hanem kulturális célja is van, és pedig tagjai kulturális szintjének emelése.

A szövetkezeti megbeszélés egyszerűen legyen mindig alkalom a szövetkezeti emberek részére, hogy valami újat tanuljanak, hogy tudásukat, ismereteiket kibővítsék és úgy politikai, mint szövetkezeti látókörüket növeljék.

Különösképpen az igazgatósági tagok kötelessége ilyen gyűléseken felhívni. Tegyük tanulmány tárgyává a szövetkezetet érintő kérdéseket, rámutatva a szövetkezet értelmére, mielőtt, mit kell tennünk, hogy a

falusi tagok hasznára lehessenek és ösztönözzék az embereket, hogy szövetkezetük érdekében tevékenykedjenek és semmit se várjanak készen fáradság és dolog kifejtése nélkül.

Gondoskodjanak továbbá ünnepélyek megrendezéséről, mint pl. a szövetkezet nemzetközi napja, melyet az egész világon július 4 én ünnepelnek meg, készítsenek elő előadásokat, művészeti és kulturális összejöveteleket, falújságokat, a szövetkezet életéből merített színdarabok előadását, szövetkezeti újságok olvasását és a fontosabb cikkek megbeszélését stb.

Ennek érdekében az igazgatósági tagok gondoskodjanak, hogy azokkal a Federálékkal, amelyekhez társultak, vagy az INCOOP-pal az összeköttetést fenntartsák s azoktól kérjenek hírlapokat, szövetkezeti propagandaanyagot, intézkedéseket ünnepélyek megrendezésére és falújságok szerkesztésére. Az igazgatóság női tagjai mindenkor együtt dolgoznak a gazdasági bizottsággal és a Romániai Demokratika Nők Szövetsége falusi bizottságával.

Mindezekben a ténykedésekben a nőnek hivatása, hogy vesse latba minden tudását és a nép iránti szeretetét, úgy, hogy ezáltal a szövetkezet új életet éljen a nép érdekében.

Az igazgatóságnak, a nőnek a szövetkezet vezetésében kifejtett becsületes és rendes munkája által erősítsük meg a népünk szolgálatába állított szövetkezetet a Román Népköztársaság felvirágzása érdekében.

Elindult a harmadik önkéntes ifjúsági munkacsapat Székelyudvarhelyről a Szálva-visói munkatelepre

Az önkéntes munka szelleme egyre mélyebben hatol be az udvarhelyi ifjúság szívébe. Egyre több és több ifju jelentkezik az önkéntes munkacsapatba, hogy részt vegyenek az ország újjáépítésének munkájában. Büszke örömtől el mindnyájunkat, ha azokra a munkateljesítményekre gondolunk, amiket az első munkacsapatunk végzett a Szálva visói munkatelepen. Ezek az ifjak követendő példát mutattak a megye ifjúságának, öntudatos, szorgalmas munkájukkal hozzájárultak annak a szilárd fundamentumnak a lerakásához, melyen egy szebb és boldogabb jövőt építünk fel magunknak.

Erre a munkatelepre indult el június 16 án a harmadik munkacsapat. Az ifjak fogadalmat tettek, hogy méltón fogják képviselni az udvarhelyi ifjúságot és munkateljesítményükön keresztül fokozni fogják azokat a si-

kereket, amiket az első munkacsapat elért. Ez a fogadalom nem marad üres beszéd. Ifjaink tudják, hogy előtük óriási feladatok állanak és országunkat egyetlen önkéntes munkateleppé kell változtatnunk, ahol vas utat, hidakat és utakat építünk és javítunk, mindennap, megállás nélkül dolgozunk és ezáltal hozzájárulunk hazánk felemelkedéséhez és felvirágztatásához.

Ez a cél lebegjen ma minden becsületes, dolgozó ifju előtt és ezúton hívjuk fel minden ifju figyelmét, hogy az újjáépítésből minél többen vegyék ki részüket, mert ezen keresztül saját jövőnket építjük.

Az IMSz itt mond köszönetet a Demokratika Nők Egységes Szervezetének azért, hogy élelmiszerekkel és szeretet-csomagokkal segítette a munkacsapat utnakindítását.

Az egységes kupáról

A múlt társadalmi rendszer alatt a sport eszköz volt arra, hogy az akkori vezetők az ifjúságot a különböző sportágakon keresztül megragadják és az ő módszereikkel széttagolják. Nem az ifjúság egységes testnevelése volt számukra a lényeg, hisz akkor a tömegsportra támaszkodtak volna, hanem az egyéni előrehaladásnak, a profizmusnak voltak hívei. Azt hiszem, ritkán látott valaki szegény paraszt, vagy munkásifjút tenniszezni, vagy ping pongozni.

A múlt sötét felhője ezen a téren is oszlófélben van, a sötétség helyében, mint mindent megvilágító nap tör elő

sugaraival: a sportoló ifjúságunk egy ségének kibontakozása.

A RDIOSz kezdeményezésére ország szerte megindultak az ifjúság egységes kupájáért folyó küzdelmek, melyekbe bevonják a szélestőmegű, minden kategóriából származó ifjúságot.

Udvarhelyt is megtették a szükséges lépéseket az egységes ifjúsági kupának az érdekében.

Minden sportoló ifjunak megvannak a lehetőségei, hogy tudása révén előhalsadásra tegyen szert.

x Eladó egy családi ház sürgősen Attila utca 28. Érdeklődni lehet dr. Nagy Lajosnál.

Fontos külügyminiszteri rendelet a hadirokkantak ügyében

Azok az 1916—1919 évből származó hadirokkantak, valamint azok a mindkét világháború repülő és tengeri bal-eseteiből származó rokkantak, akik a Casa IOVR által nyugdíjazva vannak, azonban rokkantsági százalékuk ezideig még nincs megállapítva, pontos lakcímeiket táviratilag az alábbi hivatal címére jelentsék:

Biroul Invalizi M. A. N. Str. Angelescu 140 București.

Ez szükséges avégett, hogy a jelzett iroda az illető okmányait tartalmazó iratcsomót az illetékes katonai tartományi kirendeltségnek megküldhesse rokkantsági százalékának megállapítása végett, különben az érdekeltek e nélkül nyugdíjat továbbra nem élvezhetnek.

A jelzett iratcsomóknak az illetékes tartományi kirendeltséghez való eljuttatásával egyidejűleg az érdekeltek értesítést kapnak arról, hogy leszalakolás végett hol és mikor jelentkezzenek.

Kulturmunka a háztartási alkalmazottak szakszervezeténél

Az udvarhely megyei háztartási alkalmazottak kultúr színvonalának emeléséhez nagyban hozzájárult a tanári szakszervezet azáltal, hogy a taggyűléseikre a középiskolák egyes osztályait elküldte, hogy szórakoztassák és tanítsák a munkásosztálynak azt a rétegét, amelynek, mondhatni, a legkevesebb ideje jut az olvasásra, önevelésre. A célt elérték, mert felbressztették bennük a tudás utáni vágyat és az az elhatározás született meg bennük, hogy egy műsoros estély megrendezésével ők is viszonzni fogják diákszórakoztatóik munkáját.

Az estét f. hó 12 én tartották meg, amelynek sikeres műsorszámait a község körében elismerést és jó hangulatot váltottak ki.

A műsor összeállításáért és betanításáért a tanári szakszervezet két tagját: Szabó Iona és Haáz Sándor tanárokat illeti minden elismerés. Szabad idejüket feláldozva, késő estékig odaadással, türelemmel fáradoztak, hogy megdöntsék a kételkedők állítását, amely szerint a háztartási alkalmazottakkal nem lehet eredményes munkát végezni. Munkájukat siker koronázta, amit bizonyít az a tény is, hogy a műsorban szerepelt népi táncokat előadó táncsoport annyira jónak bizonyult, hogy azt a szaktanács kulturális osztálya, mint állandó táncsoportot továbbra is fenntartja.

Legutóbb f. hó 18 án a szaktanács által rendezett centenáriumi ünnepségen szerepeltek.

M. L.

A szerkesztőség üzenete

Székelykeresztúr. A múlt héten az egész rovat kiszorult a nagy anyagtörődés miatt a legsűrűbb szedés elérére. A technikai kényszerűség, sajnos, az ilyesmit néha elkerülhetlenné teszi.

MI TÖRTÉNIK A NAGYVILÁGBAN?

Kül- és belpolitikai tájékoztató

Klement Gottwaldot választották a Csehszlovák Köztársaság elnökévé.

A csehszlovák nemzetgyűlés Klement Gottwald eddigi miniszterelnököt, a csehszlovák-kommunista párt főtitkárát választotta meg köztársasági elnöknek a nemrég lemondott Benes Eduárd dr. helyébe. Ezzel még egy lépést tett a csehszlovák nép azon az úton, melyen ez év februárjában elindult, amikor a demokratikus erők felvették a küzdelmet a reakcióval és azt minden téren megverték.

Az új miniszterelnök Anton Zapotocký, volt miniszterelnök helyettes lett.

A népi-demokrácia országainak ereje.

A népi demokráciák országainak kialakulásával és megerősödésével nőtt az imperiális-ellenes tábor ereje. A békét szolgáló népi-demokratikus országokban 6 millióra emelkedett a kommunista és munkáspártok taglétszáma. Ez a hatalmas tábor azon dolgozik, hogy a népi demokrácia országait gazdaságilag is talpra állítsák és a szocializmus útjára vezessék. Romániában, Magyarországon, Lengyelországban, Csehszlovákiában, Bulgáriában, Jugoszláviában, Albániában sikerült a reakciót legyűrni és mind-egyik ország a demokratikus fejlődés és a szocializmus útjára lépett.

Franciaországban fokozódik a sztrájk-mozgalom.

A gyáriparosok és a fémipari munkások közötti tárgyalások nem vezettek eredményre és így tovább tartanak, sőt erősödnek a sztrájk-mozgalmak Franciaországban. A munkások megszállták a nagyobb gyárakat, ott eltorlaszolták magukat és a rendőrség felszólítására sem hagyták el a gyárépületeket.

Clermont Ferrandban, az autógummi-gyárban a munkásság eltorlaszolta magát. Amikor a rendőrség ki akarta a gyárat üríteni, megszólaltatták a sztrájkosokat és mintegy 4.000 munkásietett segítségükre. A munkásság és a karhatalom között összetűzésre is került sor. A munkásságot azonban sor-tűzzel sem lehetett megfélemlíteni és hősiiesen védelmezte magát és a gyárat.

Megalakult a Magyar Dolgozók Pártja.

A Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt a napokban megtartott egyesülési kongresszusán kimondta a két pártnak a Magyar Dolgozók pártjában való egyesülését. Elnöknek Szakasits Árpádot választotta meg a MDP, főtitkárnak pedig Rákosi Mátyást. A párt központi lapjává a »Szabad Nép« című lapot tették s ennek főszerkesztőjévé Révay Józsefet választották meg.

Megkezdődött a jasi fasizta tömeggyilkosok bűnperének tárgyalása.

Az elmúlt világháború idején mintegy 8000 békés jasi lakos esett áldozatul az Antonescu által vezetett ro-

mán fasizmusnak. A tömeggyilkosság borzalmas részletei még csak most kerülnek felszínre az úgy táblai tárgyalásán. Ezekből az adatokból nyilvánvalóvá válik, hogy még a provokáció-tól sem riadtak vissza az antoneszkánusok, hogy a zsidóság ellen zudítsák a nép haragját. Most az igazságszolgáltatás keze utólrá az emberségükből kivetkezett tömeggyilkosokat.

A. Bunaciu igazságügyminiszter a tömeggyilkosok perével kapcsolatban kijelentette, hogy az igazságszolgáltatás azért késlett mostanáig, mert a volt király, Mihály, aki maga is körül volt véve háborús bűnösökkel, a Tătărescu-féle tőkés politikai csoport támogatásával kétszer is megakadályozta az ügy letárgyalását. A népbíróság tevékenységét is képesek voltak felfüggeszteni, 1945 augusztusától 1946 márciusáig, majd 1946 júliusában megszüntették a népbíróságot, hogy a háborús bűn-

A szovjet-ideológia felsőbbrendűsége

A mostani időkben, amikor mindenkinek elsődrendű kötelessége az ideológiai kérdések saját maga előtt való tisztázása, különösen fontosnak tartjuk, hogy a szovjet-ideológia felsőbbrendűsége c. füzetet ismertessük. Ez a román munkáspárt kiadásában megjelent tanulmány a legélesebben világítja meg a tárgyat: a polgári ideológiával szembe állítja a szovjet-ideológiát s a szellemi és erkölcsi megnyilvánulások minden területén kimutatja az utóbbi fölényét.

Fejtegetései nem csak elvontak, hanem marxista gondolkodóként történelmi és a jelenlegi társadalmi változásokból vett elemzésekkel mutatja be a két ideológia különbségeit, sőt többre vállalkozik: a két ideológia harcaiból ad izelítőt.

J. Chisinevszki tanulmányát azzal a megállapítással kezdi, hogy a Szovjetunió győzelme, a szocialista állam tekintélyének megsokszorozódása és a világ dolgozó ügyének megerősödése a föld minden pontján magával hozta az ideológiai harc erősödését és az ideológiai kérdések iránti érdeklődés növekedését.

Ideológia alatt egy társadalom vezető eszméinek összességét értjük. Az ideológiát az anyagi élet feltételei, vagyis az illető társadalom termelő módjai határozzák meg. Miért van két ellentétes ideológia minden osztályokra tagozódott társadalomban: a kizsákmányolók és a kizsákmányoltak ideológiája? Ez az ellentét a két ideológia közt a polgári társadalomban élesebben jelentkezik, mint a kizsákmányolás bármelyik előbbi időszakában.

J. Chisinevszki világos elemzéssel mutatja ki, hogy nem volt külön fasizta és külön polgári ideológia, mert a fasizmus csak a polgári diktatúra más, élesebb formája. A fasizmus fajelméletet hirdet, a német faj felsőbbrendűségére hivatkozva követte el gaztetteit. De ugyanilyen faji megkülönböztetéseket fedezhetünk fel a polgári »szabadságok hazájában«, Amerikában is.

A faji megkülönböztetések a szocializmus közös melegágyából fakadnak. De ide sorozhatjuk az osztályharc különböző jelenségeit, az amerikai munkáosztály jogai ellen indított hadjárat egyes fejezeteit is. Ugyanezt látjuk, bárhova tekintünk a polgári ideológiáktól vezetett országokban. Az angol világbirodalomban ugyanígy faji és osztálynyomást találunk mindenütt. Churchill meghirdette az »angolszá-

sóket ne lehessen a nép ítélőszéke elé állítani.

A romániai munkáosztály és a nép nem tűrheti, hogy egy ilyen gaztett, mint a jasi tömeggyilkosság büntetlenül maradjon.

Ujabb hadifogoly-szállítmány érkezése.

Két hadifogoly-szállítmány érkezett újabban az országba, az egyikben 485, a másikban 1478 fogoly érkezik a Szovjetunióból. A foglyok Fokszányon keresztül érkeznek haza családjaikhoz, miután ott a szükséges formásokat elvégzik.

Az egészségügyi minisztérium június 25-én összejárást rendez.

Statisztika céljából az egészségügyi minisztérium elrendelte az orvosoknak, gyógyszerészeknek, gyógynövénykereskedőknek és termelőknek, laboránsoknak és minden, az egészségügyi minisztériumhoz tartozó hivatali személynek is az összejárást. Az összejárást június 25-én történik meg.

szok« felsőbbrendűségét s miben különbözik ez a Hitler barbárságától?

A polgári ideológiák mind egyetlen célt szolgálnak. A polgárság uralmát akarják fenntartani vagy legalábbis meghosszabbítani. Ennek a célnak az érdekében azután minden fasizta vagy középkori gondolat jó nekik. A tőkés világ ideológiája nem tükrözhet mást, mint amiből kisarjadt: a tőkés társadalom és gazdálkodás anarchiáját. Ezzel az anarchista polgári ideológiával áll szemben a harcban a munkáosztály, mely a föld egyhatodán, a Szovjetunióban megteremtette a dolgozók első szocialista államát. Itt a társadalom és a gazdálkodás szocialista rendje megszilárdult a nép politikai győzelme nyomán s ez az új rend megteremtette a maga új ideológiáját is.

Chisinevszki ezután leírja azt a küzdelmet, amelynek eredménye a szovjetnépek felszabadulása és a szocialista állam megteremtése lett. Ez a küzdelem adott új hősi szintet a szovjetnépek ideológiájának. Erőfeszítésekből, halálainak áldozatokból és győzelmekből született ez az ideológia. Ezért sikerült felülmúlnia a polgári ideológiákat, ezért alkot többet és nagyobb, mert előrehaladottabb osztály: a proletáriátus hozta létre, mert a szocialista társadalomban fejlődött, mert a marxizmus, leninizmus tudománya irányítja.

A tanulmány következőleg azokat a társadalmi, közoktatási és gazdasági változásokat ismerteti, melyek anyagi alapját alkották a szovjetnépek kommunista erkölcsi kialakulásának.

A régi társadalom teljesen az önzésen alapult. Vagy kirabolták valakit, vagy téged raboltak ki. A termelőszközök szocialista tulajdonba vétele ezzel szemben megteremtette a társadalom szűkségeit és az ember egyéni érdekeinek nagyszerű összhangját s ebből új magasabbrendű erkölcs támadt.

A magasabbrendű termelési formából fakadó magasabbrendű szovjet-erkölcs erejét a legvilágosabban a nagy honvédő háború, a fasizta rabok elleni harc mutatta meg. A Szovjetunió hősei csodálatos példáját adták az öntudatnak és erőnek. Ugyanakkor a fasizmus elleni ellenállást Európaszerte mindenütt a proletár-erkölcsöt valló kommunisták vezették.

Tanulmánya végén Chisinevszki a szovjet erkölcs magasabbrendűségével magyarázza, hogy a világ dolgozó és békésnépei miért tekintenek ma új ideológia központjára felé. D. A.

SPORT

UMTE—Metalochimic 3:3 (3:1)

Az UMTE az első félidőben szép játékkal érdemelte ki a két gól előnyt. A második félidőben teljesen kitűnőtek a csapat hibái. Az elbizakodottság, a kényelmesség és a nemtörődömség jelképezte különös mértékben a csatársor játékát. A védelem komolyan állotta és verte vissza a brassóiak állandó támadását és ezzel megmentette a csapatot a nagyobb vereségtől. Két gól a kapus hibájából esett a hálóba.

Ha csapatunk a C ligában komolyan akar szerepelni, akkor alaposan meg kell vizsgálnia úgy a játékosokat, mint a vezetőket a hibáit, hogy azokat kiküszöbölhesse. Winkler bíró a mérkőzést kitűnően vezette.

Diáksport

Labdarugás.

Ipari Gimnázium—Kereszturi
Unif. Gimnázium 5:1 (2:1)

A sáros és nehéz talajon az iparisk. megérdemelt győzelmet aratott a szében, de eredménytelenül játszó kereszturak ellen.

Ref. Koll.—Ipari Gimnázium
3:1 (2:0)

A vármegyei labdarugó kupadöntőn a Ref. Kollégium csapata fölényes és szép játék után megérdemelt győzelmet aratott. A Ref. Kollégium csapata ezzel a győzelmével megérdemelt győztese lett a vármegyei középiskolai labdarugó bajnokságnak, mert ebben az iskolai évben a középiskolák csapatok ellen lejátszott 10 mérkőzésből nyolcat megnyert és csak 2 esetben játszott eldöntetlen. Ezzel a teljesítményével méltán kiérdemelte a vármegye legjobb középiskolai labdarugó csapata címet.

Kézilabda.

Róm. Kat. Gimn.—Ref. Koll. 6:5 (3:1)

A fejlődő gimnáziumi csapat szép győzelmet aratott a lelkesen, de tartalékosan játszó kollégiumi csapat ellen s ezzel revansot vett a május 1-én elszenvedett 11:3-as vereségtől. A mérkőzés igazi propagandája volt a szép és sportos diáksportnak.

Ipari Gimnázium—Dinamo 6:3

Az Ipariskola ezzel a győzelmével veretlenül és megérdemelten jutott az Autosport által felajánlott kupához.

Megelőnkült a székelykereszturi sportélet

Erős József székelykereszturi asztalos mester, aki régi boxoló, ezelőtt három hónappal, saját tevékenységére alapozva megalakította Székelykeresztúron a boxiskolát, melynek nemcsak, mint tréner járult hozzá a kereszturi sportélet előbbviteléhez, hanem külön anyagi áldozathozatalon kívül a boxiskola részére, saját boxfelszerelését is rendelkezésre bocsátotta. Három hónapi odaadó, fáradságos munkásságát igazolta a város Sport-Othonában június hó 13-án megrendezett házi boxmérkőzés, amelyen 4 pár indult.

Az eredmények a következők:

1. Légsúlyban: Major—Zsigmond, döntetlen.

2. Pehelysúlyban: Lórenz II.—Kisfaludi, technikai és pontarányú győzött Lórenz.

3. Könnyű súlyban: Gidó (Fiatfalva)—Major I., pontozással Gidó győzött.

4. Váltó-súlyban: Sipos—Márkos, pontozással győzött Sipos.

A csaknem egy éve boxoló, igen

szép játékokat mutató kereszturiak reménységével, Sipossal szemben, az aránylag könnyebb súlyú Márkos, aki csak két hónapja boxol, igen nagyra becsülendő, kitartó játékokat mutatott.

Tekesport:

Munkás—Ifju Munkás: 150—151.

Tekeverseny-Olaszteleken

A Közalalmazottak Szakszervezetének vármegyei csoportja (Székelyudvarhely) és az olaszteleki dolgozók barátságos tekeversenyen találkoztak folyó hó 12-én Olaszteleken. A mérkőzésben a csapatok 21—21 taggal vettek részt s a négy menetben a vendéglátó csapat 62 fával győzött. Az eredmény 333:271 volt. A vesztes csapat »kölcsonpohárra« Székelyudvarhelyre hívta az olasztelekieket, akik a meghívást el is fogadták. A mérkőzés időpontját később határozzák meg.

A barátságos mérkőzés után a két csapat közös vacsorán vett részt és ott a legnagyobb egyetértésben és szeretetben szórakoztak. Reméljük, hogy Udvarhely megye többi községei is követik ezt a szép példát.

1848 százéves fordulója

juniusi országos megünneplésének a sorozatában tartalmas ünnepséget rendezett 20-án, vasárnap délelőtt Székelyudvarhelyen a mozi-teremben a Demokrata Nők Szövetsége.

Hecserné Ferencz Vilma dr. mint a gyűlés elnöke, rövid megnyitó beszédében szép szavakkal méltatta az 1848-as forradalomnak, a »népek tavaszának« jelentőségét, azt az eredményt, amelyet Romániában és Magyarországon a világszabadságért való küzdelemben elért és amelynek hőseit, Petőfit, Bálcescut a demokrácia korában különösen hálás megemlékezés illeti meg. Ugyanígy értelemben beszélt román nyelven Railo Aristia, magyar nyelven Kovács Ignác, részletes történelmi fejtegetésben ismertette az eseményeket. Bőjthéné Márton Rózália magyar, Pleșoiu Letitia román verset szavaltak kiváló előadással.

Azonban az ünnepség rendkívül késői kezdése — a terem nagy világító égőjének a hiányossága miatt — ismételt figyelmet egy állandó kulturteremünk hiányára, amelyet végre meg kellene szüntetni, hogy a zongorahiánnyal, függönnyel, világítással való állandó bajok szereplőkre, közönségre ható kedvetlenítő hatással ne ismétlődjenek állandóan.

Hirdetmény

A székelyudvarhelyi állami fiúnépiskola udvaráról f. hó 17-én délután elszaladt egy kilenches, nem régen herélt kis fekete malac. Aki tud róla, jelentse, jutalom ellenében az iskola igazgatójának.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY

Csekefalva község előjárósága pályázatot hirdet a községnél üresedésben lévő titkári és pénztárnoki állásra. A pályázati kérvényeket nyújtásuk be a szentábrahámii jegyzőséghez a román és magyar nyelven tudók, közigazgatási gyakorlattal rendelkezők, géppel írni tudók, Nőtlen vagy hajadon egyének előnyben részesülnek.

Csekefalva község előjárósága.

FILM

A Fűszer és csemege, egyike azoknak az »uri« Magyarországon gyártott filmeknek, amelynek a célja — bár a film tartalma látszólag reális — eltéríteni az emberek gondolatait a valóságtól s emellett idealizálja az uri osztályt. Az egész mese uriházakban játszódik le, úgy néz ki, mintha az egész világ csak jólmenő, vagy tönkremenő urakból állana, sőt a szegény paraszt gyermek is ha rendes, vagyis egész életét főnöke tiszteletének szenteli, úrrá válhat s még el is veheti a főnöke leányát feleségül.

A cél is világos, olyannyira világos, hogy a rendező nem is igyekezett a szép rendezésre. A cél pedig: a dolgozók tömegével elhitetni, hogy a »szegény« főnök is csak egy dolgozó ember, aki a magas cél érdekében — érte alatta a pénzharcolást — az egész életét feláldozza. Továbbá, hogy végeredményben mindenki válhat gaz-

daggá, csak ügyesnek, szerencsésnek és a főnöke iránt szolgálatkészségre kell lennie. Vajjon így van ez az életben? Nem! A dolgozók tömege soha sem juthat el a jóléthez; csak egy uton: ha összefog és az urak országába helyébe felépíti a dolgozók hazáját.

Jón: »Szülők és gyermekek« kiválóan szép film úgy rendezés, mint tartalom tekintetében. Két nézvédek elevenedik meg a vásznon. Két nagy korszak, a nagy szocialista forradalom és a fasisztaellenes nagy honvédő háború eseményeit mutatja be a film, anya és leánya történetén keresztül. Bár a film tragikus eseményeket elevenít meg, mély emberi érzéseket, harcot, szerelmet, mégsincs lesújtó hatással, mert a vásznonról az élet beszél, az élet, mely nehéz, bonyolult, de öntudatos emberek számára célja van, melyért érdemes harcolni.

—f—g

Munkában a Szálva-visói vasutépítésnél

A Szálva-visói »Luca László« önkéntes munkatelep egy szakaszán vállalt közösségi munkát az udvarhelymegyei első önkéntes munkás-csapat, részt kérve így az ország újjáépítéséből. Erős elhatározással indultunk el áprilisban, hogy az elképzelésünket tette változtassuk és fogadalmunkat munkával és tanulással váltsuk valóra.

A munkatelepre hamarabb érkezett csoportok igaz testvéri szeretettel fogadtak megérkezésünkkor. Azután megkezdtek a munkacsapat-életet: dolgozva, tanulva, alkotva, testvéri szeretetben élve társainkkal, nem ismerve nemzetiségi vagy felekezeti különbséget, hogy így szolgáljuk és biztosítjuk békés jövőnket.

Mivel gyakorlatlanok voltunk, kezdetben lassan ment a munka is, a tanulás is. Volt közöttünk gyengébb is, akinek bizony nehéz volt az ilyen munkába való betörése. Pedig az ország tőlünk kemény munkát vár. Aki nem tartott velünk, attól megváltunk. Mi megértettük, hogy olyan lesz a jövőnk, amilyenek azt mi magunk építjük. Azt is megtanultuk, hogy nem elég ha máról holnapra gondolkozunk, hanem a távolabbi célra kell tekintenünk.

Megtanultuk azt, hogy csak közös erővel tudunk építeni a köznek és ezzel magunknak is. Amit a múlt rend-

szerekben nem tudtak megvalósítani, ennek a vasutvonalnak a megépítését, azt elvégezzük mi ifjak. De ehhez igazi munkáserkölcsekre van szükségünk, amit itt a közösségi munkában sajátítottunk el.

Megláttuk, hogy az elmúlt polgári rendszerben el voltunk zárva a kultúra igazi forrásaitól, amik most megnyitáltak előttünk. Többé nem olvasunk sárga ponyvaregényeket, amik még mindig mérgezik ifjuságunk egy részét, hanem igazi értékeket akarunk tanulni és azokra másokat is tanítani, hogy minden ifju tudja értékelni az életet.

Azt is megláttuk, mivel tartozunk annak a pártnak, amely az Ifju Munkás Szövetséget életre segítette. Román népköztársaságunknak nem csak az az érdeke, hogy építsünk, hanem az is, hogy tanuljunk és újjánevelődjünk, hogy amikor eljön az idő, mi vehessük át országunk vezetését.

Megismertük azoknak a hős ifjaknak az életét is, akik életüket áldozták a mi szabadságunkért. Ezek lettek a mi mintaképeink. Ezt tanulta munkacsapatunk eddig. Nemsohára hazatér munkacsapatunk egészségesen, megédesedve, hogy az ott tanult dolgokat tovább adhassa, másokat is taníthasson, mindnyájunk boldog jövőjének érdekében.

Gegő Pál

Ismerjük meg korunk könyveit

Pflaumer-Ziv: Kis család a nagy Szovjetországban

Egy született nevelő nagyszerű könyve. Nem tárgyal nagy eseményeket a Jószomszédság Könyvtár kiadásában megjelent kis könyv, de olyan művészi formában hozza hozzánk közel az író és könyvének szereplőit, hogy olvasás közben a legmeghittebb barátainknak éreztük őket.

Egy fiatal tanítónő, egy mérnök felesége, tudva azt, hogy saját gyermeke nem lehet, először egy rokona gyermekét veszi magához. Nemsokára az utcáról szed fel egy elhagyott gyermeket, a magáévá fogadja. De mind több árva gyerekkel találkozik és szíve sugallatára halgatva, a végén már hat gyermeknek lesz anyja helyett anyja és gondozója.

Az anya meglepő egyszerűséggel írja le a kis család életét. A kis mindennapi eseményeken keresztül belátunk egy szovjet család életébe, meglátjuk az egész szovjet élet keresztmetszetét. Az egyszerű szavakon ke-

resztül is sugárzik az a gyermekek felé irányuló szeretet, amit minden szovjet katonánál mi magunk is tapasztalhattunk.

Az egész könyvön, mint egy világító fáklya, vonul végig a szerző nagyszerű nevelői egyénisége. Nem tárgyal tudományos nevelési kérdéseket, de a kis család eseményein keresztül látjuk a legcsodálatosabb gyakorlati nevelői erőket. A legkényesebb gyermeknevelési kérdésekben ad biztos útmutatást a szerző nevelői gyakorlata, ahogy a kis gyermek makacsságát, engedetlenségét megváltoztatja, ahogy az első komolyabb csínynél megtalálja a nehézségből való kivezetés leghelyesebb módját, ahogy együtt él a gyermekek minden apró kérdésével.

Ez a csodálatos nevelői egyéniséggel megáldott anya nem csak a fogadott gyermekeiből álló családját szolgálja, hanem a közösségi munkában is éppen annyi energiát tud kifejteni

Ráér arra is, hogy a kenyérkeresés és családi gondok mellett a nagyvárosban kóborló és sokszor rossz utra tévedő kis árvák felkarolója legyen és hogy még szélesebb körben szolgálja a gyermekeknek az emberi társadalom hasznos tagjává való nevelését.

Aki bármilyen vonatkozásban neveléssel foglalkozik, akár mint szülő, akár mint hivatásos nevelő, nem mulaszthatja el ennek a könyvnek elolvasását. Aki egy művészi egyszerűséggel megírt könyvön keresztül akar magasabb nevelési eszméket megismerni, annak ezt a könyvet kell elolvasnia.

— A róm. kath. főgimnázium tanulóinak odaild munkáiból rajz, kézimunka és szobrászati kiállítás nyílt meg 20-án, vasárnap délelőtt az intézet II. emeleti rajztermében. A változatos anyag a növendékek szorgalmáról, ügyességéről és tanáruknak, Feleki Jenőnek szeretetteljes, ügybuzgó oktató munkájáról tesz tanuságot. Az érdeklődőknek érdemes a megtekintésre.

— **Évzáró a székelyudvarhelyi Iparostanonciskolában.** Az iskola IV. oszt. fiú és III. oszt. lánytanulói f. hó 19-én abszolváló vizsgát tettek. Az évzáró ünnepély f. hó 27-én d. u. 4 órakor lesz az iskola nagytermében, melyre városunk lakosságát szeretettel meghívja az iskola felügyelő bizottsága és igazgatósága. A kézimunka és rajz-kiállítás f. hó 27-én d. u. 4-től, valamint 28 és 29-én d. e. 9—12 és d. u. 3—6-ig lesz nyitva. Az igazgatóság.

— **Díjtalan orvosi tanácsadás.** Hét-főn d. u. 3—5 óráig terhes anyáknak, szerdán és szombaton d. u. 3—5 óráig csecsemőknek és kisgyermekeknek díjtalan orvosi tanácsadás van, a városi Diszpenzáriban, Malom-u. 3.

x **Eladók:** egy jó karban levő asztali kályha és egy női kerékpár. Cim Petőfi utca 10 sz.

x **Jókarban levő buza-triór** olcsó áron eladó. Megbizott Kénosi Gyula, Sámson-emelet.

x **Eladó házak:** Varga Katalin utca 13 számú Nistor-féle emeletes sarokház, Alsó Rákóczi-uton levő Barra féle ház és Budai Antal-utca 3 alatti ház eladó. Felvilágosítással szolgál: Csiky Andor dr. ügyvéd, Bethlen-utca 4.

x **Eladó szoba, konyha** ház Király utca 10 sz. alatt. Érdeklődni Gergely János Homoródszentmárton. 1—2

x **A parajdi piacon** 5 szoba-konyha lakás, üzlethelyiséggel eladó. Értekezni lehet Solymossy-utca 39 sz. alatt. 1—3

x **Eladó egy jókarban levő asztali kályha.** Megtekinthető Hunyadi u. 45 sz. alatt Boros Miklósnál.

x **Eladó egy ép, vastag kirakattűveg.** Nagyobb mennyiségű fedélzeti cserép, 4 drb. szekérkerék, egy kisebb méretű malom trió. Érdeklődni lehet: Malom u. 22. sz., özv. Szabó Dánés-nénél.

x **Keresek főtér közelében** üres, vagy butorozott szobát. Cim a kiadóhivatalban.

x **Eladó családi ház** Kornis utca 10. Vétel esetén beköltözhető, érdeklődni lehet Árpád-utca 11. 3—3

KÖZLEMÉNY

A Gazdasági Ellenőrző központi igazgatóságának 1014089/18 VI. 1948. számú rendelete a számla bejelentések (lista facturilor) további beadását megszüntette.

Nyomatott a »Szabadság« könyvnyomdában Székelyudvarhely.